

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Advies tarieven Afvalstoffenheffing + kwijschelding 2023
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Registratienummer	BR2200071
Datum raad	20/10/2022

Gevraagde beslissing:

1. Akkoord te gaan met de keuze voor scenario 2 bij het berekenen van de afvalstoffenheffing 2023.
2. Akkoord te gaan met de keuze voor profiel 2 voor de vaststelling van de kwijschelding afvalstoffenheffing.
3. Akkoord te gaan met een kostendekkend tarief voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval.

0. Samenvatting

Maart 2021 stelde de gemeenteraad het “Afvalbeleid Lansingerland 2021-2025 Van afval naar grondstof - op weg naar volledig circulair in 2050” (T21.01288) vast.

Wij willen de landelijke Van Afval Naar Grondstof (VANG) doelstellingen van minimaal 75% scheidingsresultaat en/of maximaal 100 kilogram restafval per inwoner behalen. De gemeente zet koers op weg naar de eigen doelstelling van 0 kilogram restafval in 2050, zoals vastgelegd in de Duurzaamheidsvisie.

De gemeente Lansingerland kiest in haar afvalbeleid onder ander voor een verdeling van de kosten waarbij de inwoners zelf de regie krijgen over een deel van hun afvalstoffenheffing. Inwoners betalen allemaal een vast deel aan afvalstoffenheffing, dat wordt aangevuld met het variabel tarief dat afhankelijk is van het aantal keer dat een huishouden restafval aanbiedt. Over het vaststellen van de tarieven is eerder met de gemeenteraad de afspraak gemaakt dat zij voor het definitief vaststellen van de tarieven de mogelijkheid krijgen de tarieven en de kwijschelding afvalstoffenheffing te bespreken. Definitieve vaststelling gebeurt in december 2022 bij het vaststellen van de Verordening afvalstoffenheffing.

Bij het berekenen van de tarieven en de kwijschelding gaan wij uit van de begroting 2023. Deze begroting is deels opgesteld op basis van aannames, omdat de verwachting is dat de hoeveelheden per afvalstroom na invoering van het variabel tarief voor restafval gaan veranderen. Deze aannames doen wij op basis van ervaringen van gemeenten die eerder een variabel tarief voor restafval invoerden. Er is gekeken naar gemeenten die op het gebied van de afvalinzameling te vergelijken zijn met Lansingerland. Het doel is om vanaf 2023 het aandeel restafval drastisch te verlagen, dit houdt in dat andere afvalstromen zoals papier, groente-, fruit-, en tuinafval (GFT) en plastic-, metalen- en drankenverpakkingen (PMD) toenemen. In de calculatie voor de tarieven houden we rekening met deze toe- en afnames. In de begroting houden we ook rekening met een indexatie die hoger ligt dan voorgaande jaren. Op basis van de cijfers zoals deze in september bekend zijn, gaan we uit van een indexatie van 12,5% op het grootste deel van de inzamel- en verwerkingscontracten. Voor een klein aantal

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

andere contracten, zoals de contracten voor textiel en glas, hebben een lagere indexatie die naar verwachting uitkomt rond de 5%.

Op basis van de begroting zijn 3 scenario's voor de tarieven opgesteld, zie hiervoor de bijlage Scenario's tarieven, tabel tarieven en rekenvoorbeelden (T22.04890). Voor de kwijschelding zijn ook 3 opties uitgewerkt in profielen, zie hiervoor de bijlage profielen kwijschelding (T22.04891).

Het college adviseert om bij de vaststelling van de tarieven te kiezen voor scenario 2 voor de tarieven en profiel 2 voor de kwijschelding.

In scenario 2 dekken we 75% van de vaste inzamelkosten uit het vaste deel van de afvalstoffenheffing en 25% van de vaste inzamelkosten dekken we vanuit het variabele deel van de heffing. Door de keuze voor dit scenario is er een voldoende hoge financiële stimulans voor inwoners om het afval beter te scheiden, zonder dat er direct een groot financieel risico ontstaat als inwoners beter het afval gaan scheiden dan verwacht.

De keuze voor profiel 2 voor de kwijschelding geeft mensen die in aanmerking komen voor kwijschelding, toch een stimulans om niet vaker dan gemiddeld restafval aan te bieden en we voorkomen fraude.

Naast de tarieven afvalstoffenheffing zijn er ook kosten verbonden aan de inzameling van grof huishoudelijk afval aan huis. Op dit moment betalen inwoners van Lansingerland € 25,- per afroep voor grofvuil, ongeacht wat zij (binnen de gestelde regels) aanbieden. Om recht te doen aan het principe dat de vervuiler betaalt, moeten de kosten voor het grof huishoudelijk afval omhoog. Bij de berekening van de kosten gaan wij uit van een gemiddeld aantal kilo per afroep plus de voorrijkosten. Op basis van de berekening komen de gemiddelde kosten vooralsnog in 2023 per afroep neer op € 75,-. Inwoners blijven de mogelijkheid houden om het grof huishoudelijk afval gratis weg te brengen naar het afvalbrengstation.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Maart 2020 stelde de gemeenteraad het "Afvalbeleid Lansingerland 2021-2025 Van afval naar grondstof - op weg naar volledig circulair in 2050" (T21.01288) vast. Onderdeel van dit vastgestelde beleid is de invoering van een variabel tarief voor restafval per 2023. Bij de behandeling zegde het college de gemeenteraad toe dat het voorstel voor de tarieven afvalstoffenheffing 2023 met daarbij de scenario's voor de kwijschelding ter beoordeling en besluit aan de raad zou worden voorgelegd. Met dit raadsvoorstel beschouwen wij toezegging T2021-030 als afgehandeld.

De definitieve vaststelling van de tarieven en kwijschelding vindt plaats bij het vaststellen van de Verordening afvalstoffenheffing 2023 en de Verordening kwijschelding gemeentelijke belastingen 2023 in december van dit jaar.

2. Maatschappelijk effect

Met het nieuwe afvalbeleid koos de Raad voor een hoge ambitie. We willen de doelstelling van minimaal 75% scheidingspercentage en/of maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar behalen.

Daarmee sluiten wij aan op de landelijke doelstelling, zoals geformuleerd door het Rijk in de VANG-doelstelling. We voorkomen daarmee een groot deel restafval, dat anders in de verbrandingsinstallatie terecht was gekomen. Grondstoffen komen nu goed terecht en worden gerecycled. Door te kiezen voor scenario 2 voor de tarieven zorgen we dat er voldoende financiële stimulans is om inwoners in beweging te krijgen, zonder dat wij huishoudens op hoge kosten jagen of een risico lopen voor de begroting van volgend jaar.

Door de keuze voor profiel 2 voor de kwijschelding borgen we dat deze financieel kwetsbare groep niet onevenredig hard wordt geraakt. Wel zorgen we voor een stimulans voor deze huishoudens om mee te doen aan het scheiden van afval. Ook gaan we fraude tegen, doordat zij niet ongelimiteerd gratis restafval aan kunnen (laten) bieden.

3. Argumenten

1.1 Door scenario 2 te kiezen komen de gestelde doelen ten aanzien van het aandeel gescheiden afval sneller dichterbij

Ervaringen van andere gemeenten leren ons, dat de financiële stimulans niet te laag moet zijn om iedereen mee te krijgen. Inwoners moeten het idee hebben dat het variabel tarief van zo'n niveau is, dat zij zich genooddaakt/gestimuleerd voelen om beter hun best te doen als het om de scheiding van afval gaat. Dat geldt ook de inwoners die geen financiële zorgen hebben.

Doordat meer inwoners met de keuze voor de tarieven van profiel 2 sneller en beter het afval gaan scheiden, worden de VANG-doelstellingen sneller en behaald.

1.2 Door de keuze voor scenario 2 is er een voldoende hoge financiële stimulans voor inwoners om mee te gaan doen aan het beter scheiden van het afval, zonder dat er direct een groot risico ontstaat in de begroting als inwoners het beter gaan doen dan verwacht

In scenario 2 rekenen we naast de verwerkingskosten restafval en de opbrengsten voor de grondstoffen, ook met 25% van de inzamelkosten in het variabel tarief. Hiermee wordt het variabel tarief net wat hoger dan bij scenario 1, waardoor de financiële stimulans om het afval beter te gaan scheiden groeit.

1.3 Door de keuze voorscenario 2 zorgen we voor stabiliteit in de hoogte van zowel het vaste als het variabele deel van de Afvalstoffenheffing

Ten opzichte van scenario's 1 en 3 biedt scenario 2 het meeste stabiliteit in de hoogte van de Afvalstoffenheffing. Het risico bij scenario 1 is dat de prikkel te laag is waardoor mensen onvoldoende het afval gaan scheiden en we na een bepaalde tijd moeten kiezen het variabele tarief toch te verhogen. Het risico bij scenario 3 is dat als de inwoners beter hun best doen dan nu kan worden aangenomen de begroting niet sluitend is en het vaste tarief omhoog moet om de jaren opvolgend de kosten te dekken. Scenario 2 geeft op zowel het vaste als het variabele deel stabiliteit zonder een hoog risico.

2.1 Profiel 2 voor de kwijschelding geeft mensen die in aanmerking komen voor kwijschelding, toch een stimulans om niet vaker dan gemiddeld restafval aan te bieden

Inwoners die volledige kwijschelding krijgen, hebben geen stimulans om het afval beter te scheiden. Door de kwijschelding te maximaliseren tot het gemiddeld aantal aanbiedingen, stimuleren we de inwoners die kwijschelding ontvangen om niet bovengemiddeld vaak restafval aan te bieden.

SVHW gebruikt in de communicatie een restafvalmeter. Via de restafvalmeter ziet een inwoner gedurende het jaar hoe vaak het huishouden afval heeft aangeboden en welke variabele kosten bij dit aanbodgedrag horen.

2.2 Door de keuze voor profiel 2 voor de kwijschelding voorkomen we het risico op fraude

Bij volledige kwijschelding is er een risico dat inwoners die kwijschelding krijgen het inzamelmiddel dat zij gebruiken, misbruiken door ook andere inwoners hiervan gebruik te laten maken. Door de kwijschelding te beperken tot het gemiddeld aantal aanbiedingen wordt (buitensporig) misbruik van het inzamelmiddel voorkomen.

3.1 Door de huis aan huis inzameling van grof huishoudelijk afval kostendekkend te maken, volgen we ook met deze afvalstroom het principe dat de vervuiler betaalt

Inwoners die het grof huishoudelijk afval niet naar het afvalbrengstation brengen en kiezen voor het maken van een afspraak, betalen het daadwerkelijke bedrag dat nodig is om de kosten van het ophalen te dekken. Op deze wijze komen deze kosten niet voor rekening van de andere inwoners van Lansingerland via de Afvalstoffenheffing.

3.2 Het brengen van grof huishoudelijk afval naar het afvalbrengstation blijft gratis, inwoners hebben de mogelijkheid daar het afval goed te scheiden in meerdere grondstoffen

Inwoners die de kosten voor het aan huis inzamelen van het grof huishoudelijk afval te hoog vinden, hebben de mogelijkheid het afval gratis naar het afvalbrengstation te brengen.

4. Kanttekeningen

1.1 Er is een (laag) risico dat inwoners zodanig beter afval gaan scheiden dat er een tekort ontstaat op de begroting

Doordat we ook een deel van de vaste inzamelkosten in het variabel tarief doorrekenen, bestaat er een kans dat we bij het drastisch dalen van de hoeveelheid restafval aan het einde van het jaar te weinig variabele heffing ophalen om de kosten te dekken. We moeten dan putten uit de Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing en indien dit niet toereikend is in het opvolgende jaar het variabele tarief verhogen om de begroting sluitend te krijgen.

2.1 Door de keuze voor scenario 2 voor de kwijschelding kan het zijn, dat mensen die nu volledige kwijschelding krijgen, in 2023 een variabele afvalstoffenheffing moeten betalen op basis van hun aanbodgedrag van restafval

Inwoners die nu volledige kwijschelding ontvangen en in 2023 het restafval niet goed genoeg scheiden moeten, als zij een bovengemiddeld aantal aanbiedingen restafval doen, een variabele afvalstoffenheffing betalen. Door gericht te communiceren zorgen we dat de doelgroep weet wat de consequentie is van bovengemiddeld restafval aanbieden; we helpen

hen door tips te geven over hoe inwoners het afval beter kunnen scheiden, we zetten hier o.a. de Afvalcoaches voor in.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

De tarieven zijn gebaseerd op de begroting 2023. In deze begroting doen wij onderbouwde aannames ten aanzien van de toename van de grondstoffen en de afname van het restafval. Daarnaast doen wij een inschatting voor de indexatie. De afvalstoffenheffing is een gesloten systeem. Alle benodigde kosten dekken wij uit de geheven afvalstoffenheffing. Er is een Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing waar overschotten in gestort en tekorten uit gedekt kunnen worden, mits er voldoende in de voorziening zit.

Door de inzameling aan huis van het grof huishoudelijk afval kostendekkend te maken door het bedrag per afspraak te verhogen, voorkomen we dat andere inwoners die geen grof huishoudelijk afval hebben, of dit naar het afvalbrengstation brengen, hier wel via de heffing voor meebetalen.

6. Juridische aspecten

Het definitief gekozen scenario en profiel leggen we vast in de Verordening afvalstoffenheffing en Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen. De gemeenteraad stelt deze in december van elk kalenderjaar vast.

7. Duurzaamheid

Door de keuze voor scenario 2 en profiel 2 voor de kwijtschelding stimuleren wij alle inwoners om het afval beter te scheiden. Hiermee geven wij invulling aan de VANG-doelstellingen en de doelstellingen gericht op de circulaire economie uit de Duurzaamheidsvisie. We zetten een stap richting een afvalvrije gemeente in 2050.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

N.v.t.

9. Verdere procedure

Na het raadsbesluit volgen we de volgende stappen:

- Na het besluit door de gemeenteraad leggen we de tarieven vast in de Verordening afvalstoffenheffing 2023.
- Na het besluit leggen we de kwijtschelding vast in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023.
- We communiceren naar de inwoners over de tarieven en de kwijtschelding.

Bijlagen

- Scenario's tarieven, tabel tarieven en rekenvoorbeelden (T22.04890)
- Profielen kwijtschelding (T22.04891)

Onderwerp	Advies tarieven Afvalstoffenheffing + kwijschelding 2023
Portefeuillehouder	Michiel Muis
Registratienummer	BR2200071
Datum raad	20/10/2022

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- door scenario 2 te kiezen komen de gestelde doelen ten aanzien van het aandeel gescheiden afval sneller dichterbij;
- door de keuze voor scenario 2 is er een voldoende hoge financiële stimulans voor inwoners om mee te gaan doen aan het beter scheiden van het afval, zonder dat er direct een groot risico ontstaat in de begroting als inwoners het beter gaan doen dan verwacht;
- door de keuze voor scenario 2 zorgen we voor stabiliteit in de hoogte van zowel het vaste als het variabele deel van de afvalstoffenheffing;
- profiel 2 voor de kwijschelding geeft mensen die in aanmerking komen voor kwijschelding, toch een stimulans om niet vaker dan gemiddeld restafval aan te bieden;
- door de keuze voor profiel 2 voor de kwijschelding voorkomen we het risico op fraude;
- Door de huis aan huis inzameling van grof huishoudelijk afval kostendekkend te maken, volgen we ook met deze afvalstroom het principe dat de vervuiler betaalt;
- Het brengen van grof huishoudelijk afval naar het afvalbrengstation blijft gratis, inwoners hebben de mogelijkheid daar het afval goed te scheiden in meerdere grondstoffen.

Rekening te houden met

- Wet milieubeheer;
- De Nederlandse Grondwet, Art. 127: Vaststelling van Verordeningen;
- Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Besluit(en)

1. Akkoord te gaan met de keuze voor scenario 2 bij het berekenen van de afvalstoffenheffing 2023.
2. Akkoord te gaan met de keuze voor profiel 2 voor de vaststelling van de kwijschelding afvalstoffenheffing.
3. Akkoord te gaan met een kostendekkend tarief voor het aan huis inzamelen van grof huishoudelijk afval.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 20 oktober 2022,

Raadsbesluit

Gemeente Lansingerland

de griffier,

Eveline Hamelink - van Rens